

دانشکده پزشکی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: اپیدمیولوژی بیماریهای شایع واگیر در ایران **مخاطبان:** دانشجویان مقطع مقدمات بالینی
تعداد واحد: ۱ و احد نظری
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه ها- ساعت ۱۲ تا ۱۴
زمان ارائه درس: ساعت ۱۴ لغایت ۱۶ روزهای دوشنبه هر هفته نیمسال اول ۹۹-۹۸
مدرس: دکتر علی عزیزی متخصص پزشکی اجتماعی
درس پیش نیاز: اصول اپیدمیولوژی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اپیدمیولوژی بیماری های واگیر در ایران از نظر توزیع مکانی و جغرافیایی، خصوصیات فردی، عوامل خطر، روش های پیشگیری و کنترل آنها

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

آشنایی دانشجویان با:

- ۱- مقدمه ای بر اپیدمیولوژی بیماریهای واگیر، اصول مراقبت بیماری ها و نظام مراقبت
- ۲- اپیدمیولوژی سل و جذام
- ۳- اپیدمیولوژی بیماری های مشترک انسان و حیوان
- ۴- اپیدمیولوژی بیماری های منتقله از راه جنسی و سندرم نقص اکتسابی دستگاه ایمنی (ایدز)
- ۵- اپیدمیولوژی هپاتیت ها و عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی
- ۶- اپیدمیولوژی بیماری های قابل پیشگیری با واکسن- آنفواونزا و بیماری های نوپدید و بازپدید
- ۷- اپیدمیولوژی عفونت های گوارشی (عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژیاوردبازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا)
- ۸- اپیدمیولوژی بیماری های دارای مخزن (مالاریا، لیشمانیا)

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱-هدف کلی جلسه اول: کلیات اپیدمیولوژی بیماری های واگیر شایع ایران

اهداف ویژه جلسه اول: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۱-۱- فاکتورهای مربوط به عامل بیماریزا موثر در بیماری های واگیر را توضیح دهند (نوع، مقاومت، حساسیت و شرایط محیطی مستعد برای رشد و تکثیرعامل بیماریزا- مخزن و منبع - دوره واگیری- میزان حمله ثانویه و راه انتقال)
- ۲-۱- عوامل مربوط به میزان موثر در بیماری های واگیر را توضیح دهند(سن، جنس، شغل، وضعیت اقتصادی اجتماعی و...).
- ۳-۱- عوامل محیطی موثر در بیماری های واگیر را توضیح دهند[انتشار جغرافیائی در ایران، منطقه و جهان- روند زمانی(توزیع فصلی، فاصله و مدت استقرار اپیدمی ها و پاندمی ها)].

۲- هدف کلی جلسه دوم: اپیدمیولوژی و کنترل بیماری سل و جذام

اهداف ویژه جلسه دوم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۱-۲- عفونت سلی و بیماری سل را تعریف کنند.
- ۲-۲- اهمیت بیماری و تاثیر آن بر سلامت را بیان نمایند.
- ۳-۲- وضعیت جهانی و منطقه ای سل را توضیح دهند.
- ۴-۲- وضعیت بیماری در ایران را شرح دهند.
- ۵-۲- میزان بروز و شیوع سل در ایران را با سایر کشورها مقایسه نمایند.
- ۶-۲- تاثیر عوامل مختلف فردی، محیطی و اجتماعی بر بروز سل را بیان نمایند.
- ۷-۲- راه های انتقال سل، با تاکید بر مهمترین راه را بیان کنند.
- ۸-۲- راه های پیشگیری از بیماران را بیان نمایند.
- ۹-۲- اهمیت به موقع و درمان صحیح مبتلایان به سل ریوی اسمیر مثبت را توضیح دهند.
- ۱۰-۲- اهداف و روش اجرای استراتژی DOTS در ایران را شرح دهند.
- ۱۱-۲- پیشگیری ثانویه و ثالثیه در سل را توضیح دهند.
- ۱۲-۲- اهمیت بهداشتی جذام را بیان کنند.
- ۱۳-۲- اهمیت اجتماعی کشف به موقع و درمان صحیح جذام را توضیح دهند.
- ۱۴-۲- سیر طبیعی جذام درمان نشده را شرح دهند.
- ۱۵-۲- وضعیت فعلی جذام در سطح جهان و ایران را توضیح دهند.
- ۱۶-۲- تاثیر عوامل مساعد کننده بر میزان بروز و شیوع بیماری را بیان کنند.
- ۱۷-۲- منابع و مخازن و راه های انتقال بیماری را توضیح دهند.
- ۱۸-۲- راه های پیشگیری اولیه جذام را ذکر کنند.
- ۱۹-۲- نحوه پیشگیری ثانویه و ثالثیه جذام را شرح دهند.

۳- هدف کلی جلسه سوم: اپیدمیولوژی و بیماری های مشترک انسان و حیوان (هاری، بروسلوز)

اهداف ویژه جلسه سوم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۱-۳- اهمیت بهداشتی هاری را توضیح دهند
- ۲-۳- سیر طبیعی هاری را شرح دهند.
- ۳-۳- وضعیت جهانی و منطقه ای هاری را تشریح کنند
- ۴-۳- انتشار جغرافیایی و وضعیت هاری در ایران را شرح دهند.
- ۵-۳- منابع و مخازن هاری را نام ببرند.
- ۶-۳- راه های انتقال هاری را توضیح دهند.
- ۷-۳- اساس کنترل هاری در انسان را بیان کنند.
- ۸-۳- پیشگیری اولیه و ثانویه هاری در انسان را شرح دهند
- ۹-۳- واکسیناسیون ضد هاری در حیوان گزیدگی را توضیح دهند.
- ۱۰-۳- اندیکاسیون ها و روش مصرف سرم ضد هاری را در موارد حیوان گزیدگی شرح دهند.
- ۱۱-۳- واکسیناسیون ضد هاری در افراد در معرض خطر را بیان نمایند.
- ۱۲-۳- تعریف و اهمیت اقتصادی بروسلوز حیوانات و انسان را بیان کنند.
- ۱۳-۳- عامل سببی بروسلوز را توضیح دهند.
- ۱۴-۳- مقاومت عامل سببی بروسلوز در شرایط مختلف را بیان کنند.

- ۳-۱۵- سیر طبیعی بروسلوز درمان نشده را شرح دهند.
- ۳-۱۶- روند زمانی بروسلوز را توضیح دهند.
- ۳-۱۷- راه های انتقال بیماری در اطفال روستایی را بیان نمایند.
- ۳-۱۸- مخازن و منابع بیماری و راه های اصلی انتقال آن را ذکر کنند.
- ۳-۱۹- پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه را شرح دهند.
- ۳-۲۰- اقدامات لازم طی طغیان ها و اپیدمی های بیماری را توضیح دهند.

۴-هدف کلی جلسه چهارم: اپیدمیولوژی بیماری های دارای مخزن (مالاریا، لیشمانیا)

اهداف ویژه جلسه چهارم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۴-۱- گسترش جهانی مالاریا را شرح دهد
- ۴-۲- چگونگی گسترش بیماری در ایران را توضیح دهد.
- ۴-۳- اتیولوژی بیماری را بیان کرده و تقسیم بندی نماید
- ۴-۴- مخزن انگل در بیماری مالاریا را بر شمارد.
- ۴-۵- ناقل بیماری را توضیح دهد و شاخص های مربوط به آن را شرح دهد.
- ۴-۶- شاخص و عوامل تعیین کننده انتقال توسط پشه را بر شمارد.
- ۴-۷- چگونگی انتقال بیماری را شرح دهد.
- ۴-۸- عوامل مربوط به میزبان را توضیح دهد
- ۴-۹- عوامل زیست محیطی مربوط به بیماری را شرح دهد
- ۴-۱۰- روش های سنجش مالاریا را بر شمارد.
- ۴-۱۱- طبقه بندی موارد ابتلا به مالاریا را شرح دهد.
- ۴-۱۲- روش های کنترل و پیشگیری از مالاریا (مبارزه با ناقل، لارو و شیمی درمانی پروفیلاکسی) را شرح دهد
- ۴-۱۳- رخدادهای بیماری سالک و کالآزار در جهان و ایران را توضیح دهد
- ۴-۱۴- گسترش جغرافیایی سالک و کالآزار را شرح دهد.
- ۴-۱۵- چگونگی انتقال عفونت را بیان کند
- ۴-۱۶- ناقل بیماری را شرح دهد
- ۴-۱۷- تقسیم بندی تشخیص هر دو بیمار را بر شمارد.
- ۴-۱۸- اهداف و استراتژی های کنترل و پیشگیری از سالک و کالآزار را شرح دهد.
- ۴-۱۹- راههای پیشگیری و کنترل هر دو بیماری را در سه سطح توضیح دهد.

۵-هدف کلی جلسه پنجم: اپیدمیولوژی بیماری های منتقله از راه جنسی و سندرم نقص اکتسابی

دستگاه ایمنی (ایدز)

اهداف جلسه پنجم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۵-۱- اهمیت بهداشتی و عوامل خطر آلودگی با HIV بیان نماید.
- ۵-۲- اپیدمیولوژی توصیفی و رویداد بیماری شامل دوره ی نهفتگی، سیر طبیعی، روند زمانی، عوامل خطر، حساسیت و مقاومت، میزان حمله ثانویه، منابع و مخازن عفونت HIV توضیح دهد.
- ۵-۳- انتشار جغرافیایی جهانی و منطقه ای عفونت HIV و بیماران ایدز توضیح دهد.
- ۵-۴- انتشار جغرافیایی عفونت HIV و بیماری ایدز در ایران توضیح دهد.
- ۵-۵- اصول پیشگیری اولیه، پیشگیری در گروههای پرخطر، پیشگیری نوع دوم و سوم HIV توضیح دهد و در صورت لزوم بکار بندد.

- ۵-۶- اهمیت بهداشتی و عوامل خطر آلودگی به بیماری های منتقله از راه جنسی بیان نماید.
- ۵-۷- توزیع مکانی و جغرافیایی بیماری های منتقله از راه جنسی را در جهان و ایران توضیح دهد.
- ۵-۸- فاکتورهای خطر ابتلاء بیماری های منتقله از راه جنسی را تشریح نماید.
- ۵-۹- روش های پیشگیری و کنترل بیماری های منتقله از راه جنسی را توضیح دهد.

۶- هدف کلی جلسه ششم: اپیدمیولوژی هپاتیت ها و عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی
اهداف جلسه ششم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۶-۱- اهمیت بهداشتی و عوامل اتیولوژی هپاتیت های ویروسی توضیح دهد
- ۶-۲- اپیدمیولوژی توصیفی رویداد، انواع هپاتیت های ویروسی شامل دوره ی نهفتگی، سیر طبیعی، روند زمانی،
- ۶-۳- تاثیر سن و جنس و عوامل مساعد کننده، حساسیت و مقاومت در مقابل عفونت ها، منابع، مخازن، نحوه
- ۶-۴- انتقال عفونت ها و دوره ی قابل سرایت بیان نماید.
- ۶-۵- انتشار جغرافیایی انواع هپاتیت ها توضیح دهد.
- ۶-۶- سه سطح پیشگیری و اقدامات کنترل را بر علیه انواع هپاتیت ها توضیح دهند
- ۶-۱- توزیع مکانی و جغرافیایی عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی را در جهان و ایران توضیح دهد.
- ۶-۲- فاکتورهای خطر عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی را تشریح نماید.
- ۶-۳- روش های پیشگیری و کنترل عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی را توضیح دهد

۷- هدف کلی جلسه هفتم: اپیدمیولوژی بیماری های قابل پیشگیری با واکسن - آنفاوآنزا و بیماری های نوپدید و بازپدید

اهداف جلسه هفتم: در پایان دانشجو قادر باشند

- ۷-۱- اپیدمیولوژی فلج اطفال در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۲- اپیدمیولوژی بیماری سیاه سرفه در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۳- اپیدمیولوژی بیماری سرخک در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۴- اپیدمیولوژی بیماری سرخجه در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۵- اپیدمیولوژی بیماری اوریون در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۶- اپیدمیولوژی بیماری دیفتتری در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۷- اپیدمیولوژی بیماری کزاز در سطح جهانی، کشوری و راههای کنترل و پیشگیری از آن
- ۷-۱- توزیع مکانی و جغرافیایی آنفاوآنزا را در جهان و ایران توضیح دهد.
- ۷-۲- فاکتورهای خطر ابتلاء آنفاوآنزا را تشریح نماید.
- ۷-۳- روش های پیشگیری و کنترل آنفاوآنزا را توضیح دهد
- ۷-۴- توزیع مکانی و جغرافیایی بیماری های نوپدید و بازپدید را در جهان و ایران توضیح دهد.
- ۷-۵- فاکتورهای خطر ابتلاء بیماری های نوپدید و بازپدید را تشریح نماید.
- ۷-۶- روش های پیشگیری و کنترل بیماری های نوپدید و بازپیدرا توضیح دهد

۸- هدف کلی جلسه هشتم: اپیدمیولوژی عفونت های گوارشی (عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژiardیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا)

اهداف جلسه هشتم: در پایان دانشجو قادر باشند

۸-۱- توزیع مکانی و جغرافیایی عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژiardیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا را در جهان و ایران توضیح دهد.

۸-۲- فاکتورهای خطر ابتلاء عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژiardیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا را تشریح نماید.

۸-۳- روش های پیشگیری و کنترل عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژiardیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا توضیح دهد

منابع:

کتاب "اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران" - دکتر پروین یآوری و همکاران - جلد اول - چاپ اول - ۱۳۹۳

روش تدریس:

روش تدریس بصورت سخنرانی و با استفاده از اسلاید و وایت بورد، توام با طرح سوال می باشد. به منظور ایجاد مشارکت دانشجو یان در امریادگیری در خلال سخنرانی از شیوه پرسش و پاسخ و بحث استفاده می شود.

وسایل آموزشی:

کلاس مناسب با امکانات دیداری - شنیداری (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، وایت بورد یا تخته هوشمند)

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
کوئیز			//////	//////
آزمون میان ترم				
آزمون پایان ترم	کتابی: MCQ و تشریحی	۱۰۰٪	طبق اعلام آموزش دانشکده	
حضور فعال در کلاس	یک غیبت مجاز می باشد، غیبت دوم ۰/۲۵ و غیبت سوم ۰/۵ نمره کم می شود (مگر با ارائه مدرک قابل قبول) و بیش از ۳ غیبت طبق مقررات آموزش برخورد می گردد.			

درس مشترک با گروه های بالینی است (طبق جدول زمان بندی).

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

رعایت بند الف ماده ۳ رفتار حرفه ای دانشجویان دانشکده ها و دانشگاه های علوم پزشکی کشور به شرح ذیل:

ماده ۳- رفتار حرفه ای

الف - الزامات کلی دانشجویان در محیط های آموزشی پژوهشی:

۳-۱- دانشجویان باید از ایجاد هر گونه اخلال به هنگام تدریس خودداری نمایند؛ مصادیق اخلال در هنگام تدریس مانند:

۳-۱-۱) ورود به کلاس بعد از مدرس

۳-۱-۲) خوردن و آشامیدن

۳-۱-۳) بلند صحبت کردن، خندیدن و ایجاد سر و صدا

۳-۱-۴) استفاده از تلفن همراه و سایر وسایل صوتی و تصویری

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس اپیدمیولوژی بیماریهای شایع واگیر در ایران - نیمسال اول ۹۹-۹۸
روز و ساعت جلسه: دو شنبه ها ۱۴ تا ۱۶ - کلاس شماره ۴ دانشکده پزشکی

مدرس	موضوع	تاریخ	جلسه
دکتر عزیزی	مقدمه ای بر اپیدمیولوژی بیماریهای واگیر، اصول مراقبت بیماری ها و نظام مراقبت	۹۸/۷/۱	۱
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی سل و جذام	۹۸/۷/۸	۲
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی بیماری های مشترک انسان و حیوان	۹۸/۷/۱۵	۳
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی بیماری های دارای مخزن (مالاریا، لیشمانیا)	۹۸/۷/۲۲	۴
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی بیماری های منتقله از راه جنسی و سندرم نقص اکتسابی دستگاه ایمنی (ایدز)	۹۸/۷/۲۹	۵
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی هپاتیت ها و عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی	۹۸/۸/۶	۶
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی بیماری های قابل پیشگیری با واکسن- آنفوا آنزا و بیماری های نوپدید و بازپدید	۹۸/۸/۱۳	۷
دکتر عزیزی	اپیدمیولوژی عفونت های گوارشی (عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژیاوردیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا)	۹۸/۸/۲۰	۸